

досить багатобарвна, не обмежена основними трьома (як у Г. Сковороди) “першокольорами”, вона – веселка, насичена безліччю кольорових відтінків, тонів, напівтонів, нюансів.

Отже, колір у художній картині світу Василя Барки постає четвертим виміром простору, додає смислового навантаження образам, породжує дивні, інколи досить незвичні асоціації. Колір – це водночас і своєрідний простір, який дає художникові можливість зробити “прорив” в інші світи, в інші виміри, зазирнути за його допомогою у внутрішній простір людини – у її душу. За допомогою кольорового нюансування поет прагне вирватися за межі того простору, що його оточує. Колір – одна з важливих складових частин системи світу поета, спосіб трансформації простору, оживлення, одухотворення предметів, речей, явищ. Колір для Барки – це змога трансцендентного сприйняття дійсності, неадекватного реагування на події. Це своєрідне вирішення завжди сучасної проблеми синтезу мистецтв у літературі.

Література

1. Барка В. Океан. Лірика.– Нью-Йорк, 1979.– 632 с.
2. Кузнецов Ю. Імпресіонізм в українській літературі кінця XIX – початку XX століття.– К., 1995.– 303 с.
3. Лосєв А. Філософія. Мифологія. Культура.– М., 1991.– 525 с.

УДК 821.161.2-1.09

Любов Ісаєнко

СМИСЛОВІ ПАРАМЕТРИ КОЛЬОРОВОГО УНІВЕРСУМУ “ЛІСОВОЇ ПІСНІ” ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Висвітлено питання символіки кольору, який Леся Українка майстерно використовує, щоб показувати багатогранність змальованого навколишнього світу та почуттєвої сфери героїв.

Ключові слова: універсум, колір, символ, духовний світ героя, стиль.

Isayenco L. Semantic Parameters of Coloured Ouniversoum of “Forest Song” of Lesia Ukrainka. The article is dedicated to the research into the problem of symbolist of color, which is used skillfully by Lesya Ukrainka to demonstrate versatility of the surrounding world and the perceptible sphere of the characters.

Key words: ouuniversoum, color, character, spiritual world of hero, style.

Твір справжнього мистецтва, зокрема синтетично-філософського характеру, яким є драма “Лісова пісня” Лесі Українки, відкриває при перечитуванні все нові й нові грані для дослідника.

Драма-феєрія “Лісова пісня” є одним із “найкольоровіших” творів видатної української письменниці, отже багатим об’єктом для вивчення поетики кольору. У монографії “Найперше – музика у Слові: Проблеми синтезу мистецтв в українській літературі кінця ХІХ – початку ХХ ст.” Олександр Рисак, досліджуючи проблеми синтезу мистецтв у творчості видатних письменників періоду порубіжжя ХІХ–ХХ століть, наголошує, що, “сприймаючи світ у його звуково-кольорових ознаках, у видозміні і взаємозумовленості поліаспектних виявів, Леся Українка шукала і знаходила відповідні художні «знаки», збагачуючи тим самим мистецьку палітру” [11, 73]. Літературознавець С. Соловйов підкреслює: “Колір у літературі має особливий винятковий інтерес для дослідника: письменник використовує його ненавмисне, інтуїтивно, підсвідоме, як правило, це природна, натуральна функція” [12, 54]. Разом із тим серед аспектів вивчення творчості Лесі Українки питання кольористики заслуговує на більшу увагу, бо вивчається, як правило, і не спеціально. Серед досліджень, у яких ця проблема так чи інакше звучить, доцільно назвати праці В. Агеєвої [2], І. Денисюка, Л. Міщенко [6], Н. Кузякіної [8, 9], Л. Кулінської [10], Л. Скупейка [13] та ін.

Драми Лесі Українки умовно можна поділити на “безкольорові” та “кольорові”. Досліджуючи смислові параметри кольорового універсуму драматичних творів письменниці, виділимо “кольорові” драми: “Блакитна троянда”, “Осінь казка”, “Камінний господар” і “Лісова пісня”. Не кожному митцеві вдається майстерно використовувати барву, щоб продемонструвати багатогранність змальованого навколишнього світу та почуттєвої сфери людини. Символіка кольору в Лесиних драмах національні традиції, і це обов’язкова умова естетичного та емоційного сприйняття світу. “Поетеса була дуже уважна до зорових ознак осмислюваних явищ і процесів, майстерно послуговуючись широким кольоровим спектром”, [11, 369–370] – робить висновок Олександр Рисак, аналізуючи поетичний доробок Лесі Українки.

Драма “Лісова пісня” відзначається неабияким кольористичним багатством і характеризується яскравою єдністю емоційного й пісенного початку. Письменниця передає красу рідного волинського

краю, як правило, відмовляючися від власних колористичних епітетів. Кольори у драмі стосуються пейзажу, рослинного світу природи. Не дарма поетеса назвала її лісовою. Природа сама була творцем, “генієм пейзажу”, вона не тільки чудовий художник, а й неперевершений колорист, користується яскравою палітрою фарб і колористичними відтінками.

Як відомо, ще Микола Зеров звернув увагу на “прославлення матірнього лона природи” [7, 396] у драмі. Символіка кольору “Лісової пісні” стає ще більш зрозумілою, якщо згадати слова поетеси про “рідний куточок” Волині в її віршах і листах, спогадах друзів та знайомих. Характеристика її як “лісової душі” розкриває достатньо повно емоційну позицію автора драми, що втілюється в тузі за волинськими лісами.

Перевага білої та зеленої фарб у драмі зразу стає очевидною. Частотність цих кольорів, здавалось би, пояснюється досить просто – воно відповідає духу драми, визначається назвою її, пов’язане багато в чому із частими згадками лісової природи, бо дія драми-казки відбувається в лісі, а волинський пейзаж давно хвилював Лесю Українку й вимагав утілення.

Кольоризм драми не вичерпується дихотомією “білий – зелений”, він складніший. Досить характерний розподіл кольору в драмі “Лісова пісня”: білий – 48 згадок; червоний – 24; зелений – 16; чорний – 15; сірий – 11; золотий – 9; синій (із відтінками) – 8; жовтий (вогненний) – 7.

Більша частина барвоутворень у драмі використана для зображення природи й подається в ремарках. До складу ремарок входить портрет, інтер’єр, у якому реалізується авторське ставлення до персонажів та обстановки. Ремарка Лесі Українки набуває образності, стає вираженням авторської позиції, концепції дійсності. У творі пейзаж не стоїть окремо від розвитку подій, а органічно зливається з настроями та внутрішнім станом героїв. Гама кольорів допомагає гармонійно розкрити задум автора, а сам вибір кольорів має безпосередній стосунок до подій, які відбуваються.

Кольори в “Лісовій пісні”, як і музика, багаті та й змінюються залежно від настрою героїв. Динаміка кольору засвідчує зміну пір року. Драма починається картиною ранньої весни: кольорова гама передається ніжними блакитними, яскраво-зеленими відтінками.

Коли весна повністю вступає у свої права, фарби змінюються, стають яскравішими. Колір пов'язаний не тільки із часом та простором, але й із музикою. Колір та музика зливаються в єдиний рух п'єси, і не випадково веснянка, яку грає на сопілці Лукаш, пробуджує цвітіння природи. Барвам пір року відповідають кольори одягу героїв.

На початку драми, як ми уже підкреслювали, у природі грають фарби ранньої весни: блідо-блакитний, яскраво-зелений. Ці кольори домінують і при зображенні зовнішнього вигляду казкового персонажа “Того, що греблі рве”: “... молодий, дуже білявий, синьоокий, з буйними і разом плавкими рухами; одяга на йому міниться барвами, від *каламутно-жовтої* до *ясно-блакитної*, і *поблискує* гострими *золотистими* іскрами. Кинувшись з потоку в озеро, він починає кружляти по плесі, хвилюючи його сонну воду; туман розбігається, вода *синішає*” [14, 202] (тут і далі виділено мною. – Л. І.).

Читаєш ці рядки – і видається, що він перед тобою шумить, вирує, переливається відтінками. В образі “Того, що греблі рве” поетеса показала пробудження весняних вод. Не випадково дослідники І. Денисюк та Л. Міщенко [6] відзначили, що фарби для характеристики фантастичних героїв витримані в кольорі тієї стихії, яку вони передають. Перелесник, наприклад, символізує вогонь, тому він у червоному одязі. У його мові багато “вогню”, “вогняного кольору”. Потім з'являється Русалка, настрої її радісний, вона “знадливо всміхається, радісно складаючи долоні” [14, 204], у її одязі – зелений колір – передвісник весни. “На ній два вінки – один більший, *зелений*, другий маленький, як коронка, *перловий*, з-під нього спадає серпанок” [14, 204]. Цікаво, що Леся Українка передає гру кольорів, не тільки безпосередньо називаючи їх, а й через акцентування окремих предметів рослинного світу. Автор називає комиш (ми знаємо, що він зелений), калину (вона цвіте білим), мак (він червоний).

І ось з'являється в “...ясно-зеленій одязі з розпущеними *чорними*, з *зеленим* полиском, косами...” [14, 213] Мавка. В очах лісової царівни віддзеркалюються фарби весни. Лукаш говорить їй: “(Придивляється.) // Та ні, тепер *зелені*... а були, // як небо, *сині*... О! тепер вже *сиві*, // як тая хмара... ні, здається, *чорні*, // чи, може, *карі*... ти таки дивна!” [14, 216].

Леся Українка своїм твором утверджує думку, що мистецтво може творити чудеса. І те, що сопілка дає Мавці душу, під її музику розвивається і розквітає все у природі, сприймаємо ми вповні реально. Кольори в “Лісовій пісні” подані за принципом психологічного паралелізму, весь час супроводжуючи історію кохання Лукаша й Мавки. Так, у першій дії спостерігаємо апофеоз кохання героїв і разом із тим розквіт у природі. У хвилини повного щастя героїв природа цвіте найніжнішими та яскравими кольорами. Чудово грає Лукаш, а ліс вторить цій мелодії своєю красою.

Весна в природі та в душі героїв розквітає в нерозривній єдності. Зеленим, ніжним кольором пройнятий світ радощів Лукаша та Мавки. Зелений колір у драмі виступає як символ життя. Із цього приводу дослідниця Наталя Кузякіна підкреслює: “Пробудження людських почуттів, як і природи, втілюється перш за все у різнобарвності відтінків зеленого – вічного символу життя” [9, 74].

А визначний знавець слов’янського фольклору, і передусім українського, О. М. Афанасьєв у дослідженнях зазначає, зокрема, що в народі існувало повір’я: якщо зелений вінок не пов’яне від Семіка до Троїці, то життя буде довгим і щасливим, а якщо пов’яне, то треба чекати смерті [3, 708]. Концепція кольору, вироблена народно-поетичною традицією, не просто відома авторові драми-феєрії, а вона її творчо застосовувала для увиразнення головної ідеї твору.

У першій дії Мавка та Лукаш безмежно щасливі, але у тонкій натурі лісової красуні вже з’являється передчуття чогось сумного. Те, що вона помічає в кінці дії сумну берізку і плакучу вербу, здавалось би, контрастує з її щастям. Але це не так. Це вже передчуття “пізнього літа”, що настає в наступній дії.

На початку другої дії – опис в’янучої природи. Змінюється палітра кольорів: бліднуть квіти, а червоний мак чорніє. З останніми квітами, скошеними разом зі стиглим житом, умирає і кохання Лукаша до Мавки. Настає пізнє літо в природі. І в першій дії Леся Українка 33 рази використовує білий, ясний колір, то у другій – лише тричі. Лукаш не утримується на висоті своїх почуттів, його душа роздвоюється.

Леся Українка порівнює почуття кохання зі цвітом папороті: “Той цвіт, – скаже Мавка, – від папороті чарівніший – // він скарби *творює*, а не відкриває” [14, 249]. О. Афанасьєв у книзі “Поэтические

воззрения славян на природу” пише, що на слов’янських землях вірили, що папороть – фантастична квітка, що цвіте червоним, кривавим вогнем і таким яскравим, що очі не можуть витримати цього блиску [див.: 3, 375–389]. Папороть називають жар-цвітом, тому що коли вона розцвітає, ніч буває ясніше дня. Цю вогненну квітку Леся Українка порівнювала із квіткою кохання. Здається, краще порівняти й не можна. У драмі червоний колір – це символ кохання.

Підкреслимо, що чим сумніше на душі в Мавки, тим похмурише і в природі. Природа співпереживає, вона наповнена передчуттям чогось тривожного, трагічного. Яскраві, сонячні кольори змінюються на темні, бурі, сірі, чорні, холодні (Леся Українка тут лише тричі використовує зелений та білий кольори).

Ми бачимо Мавку, яка “... знов похилилась, довгі *чорні* коси упали до землі. Починається вітер і жене *сиві* хмари, а вкупі з ними *чорні* ключі пташині, що відлітають у вирій...” [14, 264]. Але ще не вмерла надія, хоча “...ліс – уже в *яскравому* осінньому уборі на тлі *густо-синього* передзахідного неба” [14, 264].

Картина свята осені постає в промові Лісовика, коли той просить Мавку знову повернутися в ліс, бути лісовою царівною, тому що для Мавки ще “не всі вінки погинули”: “Вдяг *ясень-князь кирею золоту, II* а дика *рожа буйнії корали. II* Невинна *біль змінилась в гордий пурпур //* на тій *каліні, що тебе квітчала, //* де *соловей співав пісні весільні. //* Стара *верба, смутна береза навіть //* у *златоглави й кармазини* вбрались // на свято осені...” [14, 265].

Леся Українка майстерно використала в драмі кольори золотої осені. Змінилися фарби, став іншим і настрій героїні, вона знаходить у собі сили подолати свій смуток і зійти з “мілких стежок”, на які спустилася заради коханого. Мавка оживає, вона просить у Лісовика дати їй святкові шати, щоб знову стати лісовою царівною. Він “...розкриває свою *кирею* і дістає досі *заховану* під нею *пишну, злотом* гаптовану *багрянцю* і *срібний* серпанок, надіває *багрянцю* поверх убрання на Мавку..., *накидає їй срібний* серпанок на голову” [14, 266].

Про символіку білого кольору у драмі йдеться в монографіях Н. Кузякіної [8, 9]. Подаючи приклади із європейського мистецтва часів античності до ХХ століття, дослідниця стверджує, що білий колір – це колір забуття. Із цим можна погоджуватися і сперечатися. Справа

в тому, що символіку білого кольору в драмі не слід трактувати однозначно. До зустрічі з людьми Мавка спала і сні її були спокійними, білими. Н. Кузякіна стверджує, що то були сні нерухливості, забуття. Можливо, і так, якщо брати до уваги те, що взимку все замирає в природі, і лісова істота Мавка теж спала.

Знаємо, що “Лісова пісня” Лесі Українки виросла із народної творчості. Фольклорист О. Афанасьєв писав, що в народній уяві білий колір означає “світлий, ясний” [3, 94]. Мавка ще не зустрічалася із людьми, вона ще не знає почуття кохання, не знає людських переживань. Значить білі сні – це сні світлі, ясні, без хвилювань. Уві сні Мавка бачить “ясні самоцвіти”, “блискучі, білі квіти”, “ясне намисто”, її мрії “золото-блакитні”. Виділені слова ще більше підкреслюють білі, чисті, ясні сні Мавки, спокійні, не засмучені ще нічим і ніким.

У кінці драми Леся Українка подає білі видіння Лукаша. Тут також можна говорити про забуття, як пише Н. Кузякіна, але можна – і про прозріння, очищення героя, його самосвідомості. Сопілка Лукаша починає грати “жагливіше”, чим у першій дії: “...як міниться музика, так міниться зима навколо” [14, 293] – білий колір забуття перетворюється знову в білий колір життя та кохання.

Якщо знову звернутися до досліджень символіки білого кольору, які провів О. М. Афанасьєв, то дізнаємося, що в народі слова, які визначали “світло”, “блиск”, разом із тим слугували і для вираження поняття благополуччя, щастя, краси, здоров’я. Тому образ білого цвіту з дерев, який “закриває закохану пару, далі переходить у густу сніговицю” [14, 203], можна вважати символом життя, кохання і щастя. Життя продовжується у вербі, у яку перевтілюється Мавка, у цьому – її вічність і торжество. Тієї весни, коли розквітло кохання Мавки до Лукаша, лісова царівна прикрашає себе білим цвітом калини. Калина в народній уяві дуже часто зіставляється з дівчиною. Білий колір, як свідчать народні пісні, символізує дівочу чистоту, красу. На Чернігівщині О. Афанасьєв досліджував купальські пісні, у яких говорилося: “не ламай калину – то Аннина красаота...” [3, 505]. А в “Лісовій пісні” – це теж чистота душі лісової красуні, її чисте та вірне кохання.

Мавка закохана, щастя наповнює її серце, вона говорить Лукашеві: “я хочу // для тебе так завітчатися пишно, // як лісова царівна!” [14, 236].

Мавка ламає калину і прикрашає нею одяг, а Лукаш прикрашає її волосся: “Тут світляки в траві, я назбираю, // вони *світитимуть* у тебе в косах, // то буде наче *зоряний* вінок...// ...Я вберу // тебе, мов королівну, в самоцвіти!” [14, 236–237].

Після того, як кохання Мавки стало зрілим, а у природі наступає золота осінь, лісова царівна прикрашає себе червоними ягодами калини. “Мавка йде до калини, швидко ламає на ній *червоні* китиці ягід, звиває собі віночок, розпускає собі коси, квітчається вінком ...” [14, 266]. Сама героїня говорить, що червоні плоди калини – то її кров... А в народних повір'ях вони асоціюються із гіркою жіночою долею. Я. Автомонов підкреслює, що в народних піснях колір ягід калини зближується з вогнем: “Вогонь горить калиновий...” [1, 255]. “Можливо, – пише Я. Автомонов, – сама назва калини виникла із тих уявлень, які пов'язані з вогнем: «калить», «розкаляти» [1, 255]. А вогонь, як відомо, у народній фантазії виступає символом руху, життя. Народ дає вогню епітет живого, – зазначає О. Афанасьєв. З давніх часів вогонь вважався святим, попереджав усілякі хвороби, він вважався охоронцем домівки, сім'ї, вогню поклонялися” [див.: 3, 1–51]. Володимир Даль відзначає, що червоний за кольором означає вогненний. Вогонь наші пращури пов'язували з життям: відсутність вогню для них означала смерть, вогонь – це поєднання тепла і світла [див.: 5, 187, 644], а це і складає життя.

Маленький червоний пучечок, що червоніє на грудях Мавки, асоціюється з майбутнім вогнем, яким запалала Мавка. Після того, як вона віддалася “Тому, що в скалі сидить”, героїня з'являється перед нами “в *чорній* одежі, в *сивому непрозорому серпанку*, тільки на грудях *красіє* маленький *калиновий* пучечок” [14, 270]. Це ще та миттєвість життя, її надія, яка повернулася, щоб врятувати коханого, щоб очистити його душу від усього дріб'язкового, несуттєвого. Почуття Мавки справжні, вони не вмирають навіть після зради коханого. Коли вона почула, як виє, ставши вовкулакою Лукаш, героїня із полону “Того, що в скалі сидить” силою свого кохання повертає юнакові людську подобу. На це вона скаже Лісовикові: “Не радій, // бо я його порятувала. В серці // знайшла я тее слово чарівне, // що й озвірілих в люди повертає” [14, 271].

Письменниця осяює свою героїню палким зірковим ореолом, це вогненне сяйво супроводжує Мавку протягом усієї драми. Так, у ніч першої зустрічі Лукаш одягає на голову Мавки “*зоряний* вінок”. Вона

хотіла, щоб очі Лукаша розсипали “*вогні самоцвітні*”. Коли Мавка полюбила, “*огнисте* диво сталось”. А після зради Лукаша “*всі зорі погасли* в вінку і в серці” Мавки. Навіть Перелесник, залицяючися до неї, обіцяє “*вогнистого* раю”. Із мертвого царства вона виринає за допомогою вогню: “Вогнем підземним // мій жаль палкий зірвав печерний склеп, // і вирвалася я знов на світ” [14, 272]. В останньому монолозі Мавки безсмертя асоціюється з яскравим вогнем, вільними іскрами. Вогонь освітлює “*багряною* плямою *сірість* лісу”. Леся Українка порівнює вогонь зі цвітінням, палаюча “*кроква, вкрита кучерявим вогнем, як цвітом*” [14, 288].

Вогонь, яким зайнялася Мавка-верба в кінці драми, символізує вічність життя і природи. Цю ідею Леся Українка стверджує словами Мавки:

Ні! я жива! Я буду вічно жити!
Я в серці маю те, що не вмирає [14, 269].

Фарби, якими Леся Українка доповнює характеристику своїх персонажів, виявляються в описі природи, зовнішності героїв, рідше – у їх мові. В описі природи, Мавки, інших лісових істот поетеса підкреслено піклується про гармонію кольорів, показує ніжні переливи й напівтони.

У змалюванні Килини цієї гармонії нема: вона подана в знижувально-пародійному забарвленні: молода повновида молодиця, у *червоній* хустці з торочками, у *бурячковій* спідниці, дрібно та рівно зафалдованій; так само зафалдований і *зелений* фартух із нашитими на ньому *білими, червоними та жовтими* стяжками; сорочка густо натикана *червоним та синім*, намисто дзвонить дукачами на *білій*, пухнатій шії... [14, 254]. Автор підкреслює всі подробиці її одягу й постаті, звертає увагу на “*замашисту* ходу”. Тоді як у Мавки виділено не тілесне, а духовне начало, цьому відповідає і стисла портретна замальовка.

“Лісова пісня” насичена різнобарвними фарбами, які реалістично відтворюють багатство кольорів різних пір року, інколи до відтінків, як у картині зимового сну Мавки. Але ніде Леся Українка не використовує нереальних фарб. Кольори у творі згущені.

У першій дії природа зазнає таких змін фарб і такого розвитку, для яких потрібно не менше трьох місяців – ціла весна. А все проходить за один вечір зустрічі Лукаша з Мавкою. І ми зовсім не від-

чуваємо цього ущільнення, цієї умовності. Такі ж зміни часу й фарб спостерігаємо у всій драмі. Лукаш починає швидше грати на сопілці: “переможний спів кохання [мелодія №10, тільки звучить голосніше, жахливіше, ніж у першій дії] покриває тугу. Як міниться музика, так міниться зима навколо: береза шелестить кучерявим листом, весняні гуки озиваються в завітлім гаю, тьмянний зимовий день змінюється в ясну, місячну весняну ніч... Вітер збиває білий цвіт з дерев. Цвіт лине, лине і закриває закохану пару, далі переходить у густу сніговицю...” [14, 293].

В останній сцені бачимо швидкий перехід зими у весну й весни в зиму. Як змінюються почуття замерзаючого Лукаша (смуток переходить у згадку про щастя), так змінюється і зимовий пейзаж: густа сніговиця – весіннім цвітінням.

Використовуючи ті чи інші фарби, Леся Українка досягала лаконізму, їй не потрібне багатослів'я для уточнення тієї чи іншої обстановки. Зіставлення епітетів – білий, золотистий і чорний, темний – уже саме по собі, без зайвих пояснень, переконливе. Колір у драмі – це елемент психологічної характеристики героїв. Зміна кольору говорить про зміну їх настрою і почуттів. Саме ця особливість “кольористичних” елементів драми надає їй символічного навантаження. Закономірності кольорових співвідношень у “Лісовій пісні” не повинні пройти повз уважного читача та глядача, бо вони тут мають велике значення, яке відповідає законам стилістики жанру. Вміння знайти потрібне співвідношення кольору та правильно використати його у творі – завдання дуже тонкого розвинутого письменницького смаку й таланту. Цей талант – талант генія – мала Леся Українка.

Література

1. Автомонов Я. А. Символика растений // Журн. М-ва народ. просвещения.–1902.– № 11.– 12.– С. 193–294.
2. Агєєва Віра. Поетеса зламу століть. Творчість Лесі Українки в постмодерній інтерпретації.– К., 1999.– 146 с.
3. Афанасьев А. Н. Поэтические воззрения славян на природу: В 3-х т.– М., 1868.–Т. 2.– 784 с.
4. Гундорова Т. І. ПроЯвлення слова. Дискурсія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація.– Л., 1997.– 297 с.
5. Даль Владимир. Толковый словарь живого великорусского языка: В 4-х т.– М., 1981.– Т. 4.– 779 с.

6. Денисюк Іван, Міщенко Леоніла. Дивоцвіт: Джерела і поетика “Лісової пісні” Лесі Українки.– Л., 1963.– 93 с.
7. Зеров М. К. Леся Українка: Зеров М. К. Твори в 2 т.– Т. 2.– К., 1990.– С. 359–401.
8. Кузякина Н. Б. Украинская драматургия начала XX века: Пути обновления.– Л., 1978.– 86 с.
9. Кузякина Н. Б. Леся Українка й Александр Блок: Лит.- крит. очерк.– К., 1980.– 223 с.
10. Кулінська Л. П. У світі ідей та образів.– К., 1971.– 223 с.
11. Рисак О. О. “Найперше – музика у Слові”: Проблеми синтезу мистецтв в українській літературі кінця XIX – початку XX ст.– Луцьк, 1999.– 402 с.
12. Соловьев С. Цвет, число й русская словесность // Знание – сила.– 1971.– № 1.– С. 54–56.
13. Скупейко Л. І. Міфопоетика “Лісової пісні” Лесі Українки.– К., 2006.– 416 с.
14. Українка Леся. Лісова пісня. Зібр. тв.: У 12 т.– Т. 5.– К., 1976.– С. 201–298.

УДК 821.161.2-1.09

Лариса Круль

ПОСТМОДЕРНІСТСЬКА ПРОЗА ПРО ХУДОЖНИКІВ

Проаналізовано постмодерністську біографічну прозу про українських художників, з’ясовано риси індивідуального стилю митця, які забезпечують функціональність синтезу мистецтв.

Ключові слова: біографія, талант, стиль, художник.

Croul L. Postmodernistic Prose About Artists. A detailed analysis of postmodernistic biographic prose about the Ukrainian artists is presented, clarified the features of individual style of an artist, which provide a functionality of synthesis of arts.

Key words: biography, talent, style, artist.

Постмодернізм засвідчив активність, оптимізм, нові можливості в різних галузях творчої діяльності. У яскравій багатоманітності української літератури цього періоду можна виділити прозу про художників. Про цей літературний пласт годиться сказати словами філософа-мистецтвознавця В. Вельша: він “поєднує в собі найрізноманіт-